



**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

NK-3.4103.5.2015.AB

Szczecin, dnia 29 lipca 2015 r.

Rada Gminy Ostrowice

**Pan Wacław Micewski
Wójt Gminy Ostrowice**

Działając na podstawie art. 97 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym¹, a także upoważnienia Prezes Rady Ministrów Pani Ewy Kopacz z dnia 22 lipca 2015 r., **zarzucam organom Gminy Ostrowice**, że:

1. jak wynika z Raportu o stanie gospodarki finansowej Gminy Ostrowice, sporządzonego na podstawie uchwały Nr VII/48/K/2010 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 30 marca 2010 r.:

- Gmina od 2005 r. nie wywiązywała się z obowiązku spłaty zadłużenia w terminach i wysokościach wynikających z zaciągniętych zobowiązań,
- Gmina zawarła w latach 2005 - 2009 łącznie 20 umów i 4 porozumienia ze Spółką Magellan na kwotę ogółem 10.714.942,90 zł i z tego tytułu do końca 2008 r. zapłaciła Spółce 577.466,27 zł odsetek oraz 916.289,21 zł prowizji z tytułu przejęcia długu,
- Gmina nie wywiązywała się również z innych obowiązków, w tym nie odprowadzano na rachunek bankowy Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych należnych odpisów,

2. jak wynika z uchwały Nr XXXV.164.Z.2013 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 25 kwietnia 2013 r. w sprawie wydania opinii o przedłożonym przez Wójta Gminy Ostrowice sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Ostrowice za 2012 rok:

- Gmina poprzez zawieranie umów z instytucjami innymi niż banki doprowadza do niekontrolowanego narastania zadłużenia, które w 2012 roku w stosunku do wykonanych dochodów wyniosło 243 %,
- sprawozdania finansowe Gminy są nierzetelne i niewiarygodne, nie odzwierciedlają stanu faktycznego,
- Wójt Gminy Ostrowice przekroczył określone w uchwale budżetowej na rok 2012 upoważnienie w zakresie wysokości i źródeł przychodów, a także wysokości rozchodów,
- w 2012 r. naruszono dyscyplinę finansów publicznych w efekcie powstania zobowiązań wymagalnych i obowiązku zapłaty odsetek z tego tytułu, a także naruszono zasady wykonywania budżetu.

Złożone przez Wójta Gminy Ostrowice odwołanie od negatywnej opinii wyrażonej w ww. uchwale, zostało oddalone uchwałą Nr XI.93.2013 z dnia 24 maja 2013 r.,

¹ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.)



3. jak wynika z kierowanego do Wójta Gminy Ostrowice pisma Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 7 lutego 2014 r., znak: WK.0913.1125.24.P.2013, zawierającego ustalenia kontroli gospodarki finansowej Gminy Ostrowice prowadzonej w dniach od 10 czerwca do 31 października, a także 28 listopada 2013 r.:

- łączna kwota długu przekroczyła w latach 2008 – 2012 60% wykonanych dochodów jednostki, a poziom zadłużenia wynosił odpowiednio w 2008 r. – 135,91%, w 2009 r. – 148,51%, w 2010 r. – 119,0%, w 2011 r. – 112,16% i w 2012 r. – 210,89%, co stanowi naruszenie art. 170 ustawy o finansach publicznych²,

- w 2012 r. Wójt zaciągnął zobowiązania zaliczane do tytułów dłużnych w łącznej kwocie 6.000.000,00 zł bez zasięgnięcia wymaganej opinii Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie w sprawie możliwości spłaty tych zobowiązań, czym naruszono art. 91 ust. 1 ustawy o finansach publicznych³,

- w latach 2008 – 2012 na sfinansowanie wcześniej zaciągniętych zobowiązań oraz pożyczek i kredytów – wbrew zasadom określonym w art. 60 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym - Wójt Gminy zaciągał zobowiązania bez upoważnienia Rady Gminy bądź z przekroczeniem ustalonych przez Radę limitów,

- Gmina nie dokonała zwrotu kredytów i pożyczek zaciągniętych na pokrycie występującego w latach 2008 – 2012 przejściowego deficytu budżetu jednostki na podstawie umów podpisanych:

- z bankiem w dniu 18 lutego 2008 r. o kredyt w kwocie 500.000,00 zł z terminem spłaty do dnia 25 grudnia 2008 r. (spłatę terminu przesunięto na 2009 r.),
- z instytucją finansową inną niż bank w dniu 29 grudnia 2009 r. o pożyczkę w wysokości 15.000,00 zł z terminem spłaty do dnia 31 grudnia 2009 r. – spłatę zobowiązania przesunięto na dzień 31 marca 2010 r., w dniu 28 grudnia o pożyczkę w kwocie 600.000,00 zł z terminem jej spłaty do 31 grudnia 2010 r. – przesunięto na dzień 1 lutego 2011 r.,
- z bankiem w dniu 25 lutego 2011 r. o kredyt obrotowy w rachunku kredytowym w wysokości 800.000,00 zł z terminem jego spłaty do dnia 30 grudnia 2011 r. – termin spłaty przesunięto na dzień 25 stycznia 2012 r.,
- z instytucją finansową inną niż bank w dniu 28 czerwca 2011 r. o pożyczkę w kwocie 1.500.000,00 zł z terminem jej spłaty do dnia 10 grudnia 2011 r. – termin spłaty przesunięto na dzień 15 lutego 2012 r.,
- z bankiem w dniu 24 lutego 2012 r. o kredyt obrotowy w rachunku kredytowym w kwocie 1.000.000,00 zł z terminem jego spłaty do dnia 28 grudnia 2012 r. – spłaty zobowiązania dokonano w dniu 2 stycznia 2013 r., zamiast nie później niż przed ostatnim dniem roku obrotowego 2012 (31.12).

Zmiany w ww. umowach w zakresie ustalenia nowych terminów spłat naruszały zasadę roczności budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz potwierdzały brak możliwości terminowego regulowania zobowiązań Gminy.

² ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.)

³ art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249, poz. 2104, ze zm.) w zw. z art. 85 pkt 3 i art. 121 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach (Dz. U. Nr 157, poz. 1241, ze zm.)

- Rada Gminy Ostrowice z powodu braku środków pieniężnych nie przestrzegała zasady finansowania wydatków bieżących jednostki w styczniu kolejnych lat z części oświatowej subwencji ogólnej otrzymywanej z budżetu państwa w grudniu poprzednich lat obrotowych i stanowiących dochody kolejnych lat budżetowych, czym naruszono art. 7 ust. 3 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego⁴,

- w konsekwencji braku zapłaty przez Gminę zobowiązań w ustalonych terminach jednostka poniosła w latach 2008 – 2012 koszty odsetek karnych w łącznej kwocie co najmniej 446.026,22 zł,

- z uwagi na brak środków pieniężnych Wójt Gminy Ostrowice podjął działania w celu ich pozyskania w formach innych niż przewidziane w ustawie o finansach publicznych, a mianowicie instytucji finansowej innej niż bank sprzedano urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne wraz z siecią kanalizacyjną w miejscowościach Siecino, Jelenino, Donatowo i Ostrowice, a także zobowiązano się je odkupić do dnia 25 kwietnia 2018 r. (za cenę 3.879.419,44 zł powiększoną o zwrot kosztów sprzedaży). W wyniku jednorazowego pozyskania środków finansowych w wysokości 3.879.419,44 zł Gmina zobowiązała się do ponoszenia w okresie 5 lat nakładów na bieżące utrzymanie ww. sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na okres 5 lat za cenę 3.879.419,44 zł oraz uiszczania czynszu dzierżawnego w wysokości ogółem 3.460.154,18 zł. W dniu 28 czerwca 2013 r. Gmina zawarła umowę z kolejną instytucją finansową inną niż bank za wynagrodzeniem w wysokości 221.400,00 zł finansowania jej przyszłych wierzytelności w wysokości 1.000.000,00 zł, które powstaną od dnia 28 czerwca 2013 r. z tytułu realizacji jej zadań własnych związanych z zaopatrzeniem mieszkańców Gminy w wodę oraz odbiorem ścieków. Zgodnie z umową zapłata za ww. wierzytelności przyszłe nastąpiła w dniu 5 lipca 2013 r., a Gmina zobowiązała się przekazać na rzecz finansującego w okresie od 31 lipca 2013 r. do dnia 30 czerwca 2016 r. wszelkie środki za dostawę wody, zapłacone Gminie w okresie od 28 czerwca 2013 r. do dnia całkowitej spłaty. Z harmonogramu spłat wynika, że Gmina na rzecz ww. podmiotu zobowiązała się do przekazywania kwot stanowiących wpływy nie tylko z dostawy wody i odbioru ścieków,

- ewidencje zobowiązań wymagalnych były prowadzone w sposób nierzetelny i niesprawdzalny.

4. jak wynika z Raportu o stanie gospodarki finansowej Gminy Ostrowice, stanowiącego załącznik do uchwały Nr XII.82.2014 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 4 czerwca 2014 r.:

- Gmina osiągnęła zadłużenie na dzień 31 grudnia 2013 r. w wysokości 29.187.952,31 zł, co stanowiło 143% wykonanych dochodów ogółem,

- w latach 2011 – 2013 budżet Gminy zamykał się wynikiem deficytowym, zaś źródłem pokrycia deficytu były przychody z kredytów i pożyczek oraz wolne środki pochodzące z rozliczenia kredytów i pożyczek z lat ubiegłych,

- w latach 2011 – 2013 Gmina nie posiadała źródeł finansowania ujemnego wyniku operacyjnego, przy jednoczesnym braku wolnych środków z lat poprzednich, co oznacza, że naruszony został art. 242 ustawy o finansach publicznych,

5. jak wynika z uchwały Nr XXVI.107.Z.2015 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 9 marca 2015 r. oraz uchwały Nr VIII.77.2015 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 8 kwietnia 2015 r.:

⁴ ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2015 r., poz. 513 ze zm.)

- zadłużenie Gminy stale wzrasta w porównaniu do stanu na koniec 2013 r. i na koniec I półrocza 2014 r. wzrosło o kwotę 920.333,32 zł, a na koniec 2014 r. – o 4.289.448,89 zł. Zadłużenie to stanowiło 214% wykonanych dochodów w 2013 r. oraz 301,60% wykonanych dochodów w 2014 r.,

- koszty obsługi zadłużenia również uległy zwiększeniu w porównaniu do 2013 r., gdzie na koniec 2014 r. wyniosły 2.010.313,05 zł (wzrost o 254,11 %). Ustalony w dniu 25 lutego 2015 r. przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie budżet Gminy na 2015 r. przewiduje, że koszty obsługi zadłużenia będą wynosić 1.969.529,00 zł.

6. jak wynika z pisma Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie z dnia 6 lipca 2015 r., znak: P.0718.5.HB.2015:

- budżet jednostki zamknął się deficytem w wysokości 2.336.321,69 zł, tj. znacznie przekraczającym jego wartość planowaną na kwotę 997.910,38 zł,

- wydatki bieżące zrealizowano w wysokości 11.684.180,92 zł, natomiast dochody bieżące - w wysokości 9.767.750,27 zł, co wskazuje, że Gmina osiągnęła deficyt operacyjny w wysokości 1.916.430,65 zł. Powyższe potwierdza, że nie zostały spełnione wymogi określone przepisem art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych i wolne środki, z zastrzeżeniem że mogą one być wyższe o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem środków unijnych w przypadku, gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym;

- zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 33.199.623,47 zł stanowiły 301,59 % dochodów wykonanych, a dług jednostki wzrósł o kwotę 4.296.724,16 zł, tj. o 14,72 %. W konsekwencji, nie spełniono obowiązującej relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych, jako jednego z elementów stanowiących podstawę do wyliczenia indywidualnego wskaźnika obciążeń budżetu Gminy w latach 2015-2017 z tytułu przypadających do spłaty rat kapitałowych pożyczek i kredytów długoterminowych i wykupu obligacji wraz z odsetkami oraz potencjalnych spłat zobowiązań z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji,

W powyższych okolicznościach uchwałą Nr XLII.166.Z.2015 z dnia 29 kwietnia 2015 r. - Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Szczecinie negatywnie zaopiniował przedłożone przez Wójta Gminy Ostrowice sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Ostrowice za 2014 r.

- Wójt Gminy Ostrowice dwukrotnie był karany przez Regionalną Komisję Orzekającą przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Szczecinie za naruszenie dyscypliny finansów publicznych tj. orzeczeniami z dnia 15 października 2013 r. (sygn. akt RIO-KO-46/2013) oraz z dnia 23 marca 2015 r. (sygn. akt RIO-KO-31/2014); w dniu 26 czerwca 2015 r. do Komisji wpłynął kolejny wniosek Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych o uznanie Wójta oraz członków komisji przetargowej za winnych naruszenia dyscypliny finansów publicznych, tj. z art. 17 ust. 1c ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych⁵.

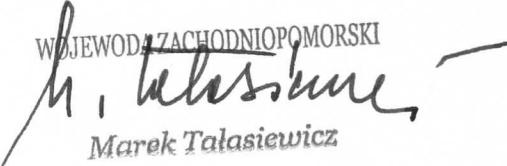
Pomimo niezwykle trudnej sytuacji finansowej Gminy, pogłębionej jeszcze w roku 2014, w dniu 30 czerwca 2015 r. Rada Gminy po raz kolejny udzieliła absolutorium Wójtowi, co oznacza, że w ocenie organu stanowiącego, gospodarując środkami publicznymi zgodnie

⁵ Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 168)

z obowiązującym prawem Wójt prawidłowo zrealizował budżet jednostki, a jego działania są akceptowane przez radnych - przedstawicieli wspólnoty samorządowej. Podobne stanowiska w sprawie absolutorium dla Wójta były zajmowane przez Radę Gminy w latach poprzednich.

Mając na uwadze przedstawione wyżej zarzuty, z których wynika, że organy Gminy Ostrowice, prowadząc gospodarkę finansową Gminy, działały z naruszeniem przepisów powszechnie obowiązujących, w szczególności ustawy o finansach publicznych, co było wielokrotnie sygnalizowane przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Szczecinie, również w wymienionych w niniejszym piśmie uchwałach Składu Orzekającego bądź Kolegium Izby, uwzględniając także aktualny stan finansowy Gminy Ostrowice, działając na podstawie art. 97 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym **wzywam zarówno Radę Gminy Ostrowice, jak i Wójta Gminy Ostrowice do opracowania i przedstawienia programu poprawy sytuacji Gminy w terminie do dnia 30 sierpnia 2015 r.**

Niezastosowanie się do wezwania, spowoduje niezwłoczne podjęcie dalszych czynności przewidzianych prawem, zmierzających do ustanowienia zarządu komisarycznego w Gminie.

WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKI

Marek Talasiewicz